

Peşə təhsili strateji hədəflərdən biri kimi

(əvvəli 2 aprel tarixli sayımızda)

İşəgötürənlərlə əməkdaşlıq. Peşə təhsili sisteminin müasir səviyyəyə çatdırılması üçün işəgötürənlərlə əməkdaşlıq əsas şərtlərdən biridir. Bunu nəzərə alaraq, Yol Xəritəsində işəgötürənlərin peşə təhsili və təlimi sistemində inteqrasiyası strateji hədəflərdən birincisi kimi müəyyən edilmişdir. Bu baxımdan işəgötürənlərin əsas tərəf kimi peşə təhsili sistemində cəlb edilməsi, kadr hazırlığının işəgötürənlərin tələblərinə uyğun aparılması və təhsildə dövlət-özəl tərəfdaşlığı sisteminin həyata keçirilməsi istiqamətində mühüm işlər görülür, müxtəlif təşkilatlar, işəgötürənlər və özəl sektorun nümayəndələri ilə görüşlər keçirilir. Ötən dövr ərzində keçirilmiş görüşlərin müsbət nəticəsi olaraq, işəgötürənlərlə əməkdaşlığa dair çox müqavilələr və anlaşma memorandumları imzalanmışdır. İşəgötürənlərlə əməkdaşlıq çərçivəsində onların nümayəndələrinin nümunəvi təhsil proqramlarının (kurikulumlar) hazırlanmasında iştirakı təmin olunur, peşə təhsili və təlimi proqramının praktiki hissəsinin mənimsənilməsi məqsədilə təhsilalanlar peşə təhsili müəssisələrinin təlim-istehsalat, təsərrüfat sahələrində, işəgötürən, o cümlədən özəl müəssisə və təşkilatlarda və digər şəxslərdə istehsalat təlimi və təcrübəsi keçirlər. İşəgötürənlər və onları təmsil edən təşkilatlar, o cümlədən özəl qurumlar peşə təhsilinin təşkilində, təhsil proqramlarının (kurikulumların) formalaşdırılması və tədrisində, qəbul, eləcə də buraxılış imtahanlarının keçirilməsində iştirak edirlər. Qeyd etmək lazımdır ki, işəgötürənlərin tələblərinə uyğun qurulmuş təhsil proqramları (kurikulumlar) vasitəsilə məzunların əmək bazasına inteqrasiyasını və məhsuldarlıq səviyyəsini yüksəldəcəkdir. Eyni zamanda, bu sahədə normativ-hüquqi bazanı formalaşdırmaq məqsədi ilə "İşəgötürənlərlə əməkdaşlıq mexanizminin qurulması, işəgötürənlərin peşə təhsili və təlimi sistemində inteqrasiyasının təmin edilməsi üçün stimullaşdırıcı tədbirlər haqqında Qaydalar" layihəsi hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

Dövlət-biznes partnyorluğuna əsaslanan idarəetmə modelinin yaradılması isti-

qamətində 2016-cı ildən etibarən Təhsil Nazirliyi və "British Council" Azərbaycan ilə turizm-xidmət sektorunda fəaliyyət göstərən işəgötürənlərlə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində "Turizm-xidmət sahəsi üzrə kadrların təkmilləşdirilməsi və iş yerində təcrübə proqramı" layihəsi həyata keçirilir. 2015-2016-cı tədris ilindən başlayaraq icra olunan bu layihə çərçivəsində peşə təhsili müəssisələrinin məzunlarının 60 faizdən çoxu işlə təmin olunmuşdur.

Əmək bazarının tələblərinə cavab verən ixtisaslı kadrların hazırlanmasında və işlək peşə təhsili modelinin qurulmasında işəgötürənlərlə birgə əməkdaşlıq bu sahənin inkişafı üçün mühüm önəm kəsb edir. Bu istiqamətdə Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları

Milli Konfederasiyasının təşkilatçılığı, Almaniya Federativ Respublikasının İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Nazirliyinin köməyi ilə "Cənubi Qafqazda məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsi və sahibkarların peşə təhsilinə verə biləcəyi dəstək" layihəsi icra edilir. Layihə çərçivəsində müxtəlif seminarlar təşkil olunmuş, peşə təhsilində dövlət-biznes əməkdaşlığı imkanlarının müəyyən edilməsi və inkişafı istiqamətində məsləhətləşmələr aparılmışdır.

Beynəlxalq qurumlarla birgə iş. Peşə təhsilinin inkişaf etdirilməsində beynəlxalq

qurum və təşkilatlarla səmərəli əməkdaşlıq mühüm rol oynayır. Bunun nəticəsidir ki, Avropa Təhsil Fondu, Avropa İttifaqı, BMT, Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti (GİZ) kimi nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarla səmərəli əməkdaşlıq həyata keçirilir. Beynəlxalq təşkilatlarla aparılan səmərəli əməkdaşlığın nəticələrindən biri kimi Avropa İttifaqının Avropa Qonşuluq Aləti Proqramı çərçivəsində Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi ilə birgə 30 yanvar 2017-ci il tarixindən etibarən "Azərbaycanda Peşə Təhsili və Təliminin (PTT) inkişafına Avropa İttifaqının dəstəyi" adlı Texniki Yardım layihəsinin icrasına başlanılıb. Eyni zamanda, Avropa İttifaqının 4 qrant "Gəncədə Sənaye üzrə Regional Peşə Kompetensiya Mərkəzinin yaradılmasına

dəstək", "Lənkəran İqtisadi Rayonunda Model Peşə Təhsili Mərkəzinin yaradılmasına dəstək", "Qəbələ, İsmayılı və Qax rayonlarının kənd təsərrüfatı və turizm sahələrində Dual peşə təhsili və təlimi pilotlarının yaradılması", "Bərdə Peşə Liseyinin Modernləşdirilməsi" layihələrinin icrasına başlanılıb.

"Gəncədə Sənaye üzrə Regional Peşə Kompetensiya Mərkəzinin yaradılmasına dəstək" layihəsi Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramı tərəfindən həyata keçiri-

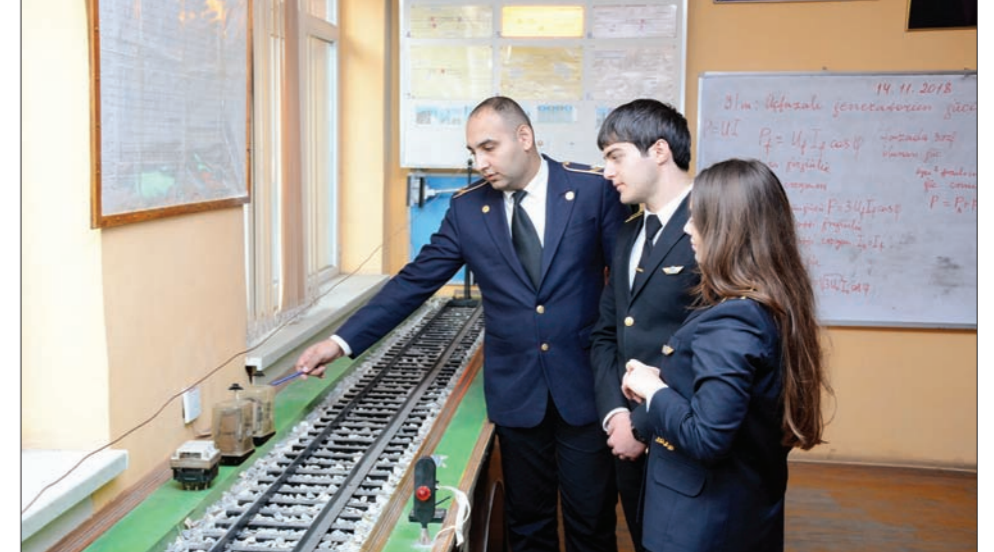
lir. Layihənin məqsədi Gəncədə Sənaye üzrə Regional Peşə Kompetensiya Mərkəzinin yaradılmasının normativ-hüquqi sənədlərinin inkişaf etdirilməsi, Kompetensiya Mərkəzində təchizat, alət və maşınların quraşdırılması, əmək bazarını araşdıraraq 3 yeni təhsil proqramı (kurikulumlar) və tədris vəsaitlərinin hazırlanması, informal və qeyri-formal yollarla əldə edilmiş sənədlərin tanınması mexanizminin pilot olaraq icra edilməsidir. Layihə çərçivəsində cari ildə 3 kurikulum ("Mənzil təsərrüfatı xidməti üzrə mütəxəssis", "Məişət soyuducu və istilik sistemlərinə xidmət üzrə mütəxəssis" və "Dağ-mədən işləri üzrə mütəxəssis") və 16 modul dərslilik hazırlanıb. Sənaye istiqaməti üzrə əlavə 3 ixtisasa dair kurikulum və dərsliliklərin hazırlanması da nəzərdə tutulur.

Avropa İttifaqının "Azərbaycanda Peşə Təhsili və Təlimi mərkəzlərinin müasirləşdirilməsi" qrant layihəsi çərçivəsində maliyyələşdirilən və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramı tərəfindən icra olunan "Lənkəran İqtisadi Rayonunda Model Peşə Təhsili Mərkəzinin yaradılmasına dəstək" layihəsi çərçivəsində 3 ixtisas (Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı üzrə fermer; Üzümçülük və şərab ustası; Bitkiçilik mütəxəssisi) üzrə kurikulum yenilənmişdir. Hazırlanan kurikulumlara uyğun olaraq, 30 yeni modul/dərslilik vəsaiti yazılmışdır. Peşə təhsili sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın davamı kimi, Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyətinin təşkilatçılığı (GİZ), Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə "Qəbələ, İsmayılı və Qax rayonlarının kənd təsərrüfatı və turizm sahələrində Dual peşə təhsili və təlimi pilotlarının yaradılması" (EDVET) qrant layihəsini hazırdə həyata keçirilir. Layihənin əsas məqsədi qeyd olunan rayonlarda yerləşən peşə təhsil mərkəzlərinin inkişafına dəstək olmaq və dual peşə təhsil modellərinin pilotlarının yaradılmasından ibarətdir.

Layihə çərçivəsində "Turizm təşkilatçısı", "Məhmanxana inzibətçisi" və "Turizm sahəsində işə üzrə mütəxəssis" ixtisasları üzrə kurikulumlar hazırlanmış və 16 modul dərsliliklər hazırlanmaqdadır. Bununla yanaşı, "Kənd təsərrüfatı üzrə logistik" ixtisası üzrə kurikulumun hazırlanmasına

başlanılmışdır.

Peşə təhsili müəssisələrinin müasirləşdirilməsi tədbirləri çərçivəsində 2017-ci ilin oktyabr ayından etibarən Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə Yerli İdarəetməyə Yardım İctimai Birliyi tərəfindən "Bərdə Peşə Liseyinin Modernləşdirilməsi" layihəsi həyata keçirilir. Bu layihə Avropa İttifaqının "Azərbaycanda Peşə Təhsili və Təliminin Modernləşdirilməsi" proqramı çərçivəsində dövlət və özəl sektorda fəaliyyət göstərən işəgötürənlərlə, eləcə də, peşə təlimi və təhsili sahəsində fəaliyyət göstərən müvafiq qurumlar və yerli icmalarla sıx əməkdaşlıq şəraitində icra olunur. Layihənin əsas məqsədi Avropa standartları və təcrübəsinə uyğun olaraq, Bərdə Peşə Liseyində peşə təhsili və təliminin, mövcud

infrastrukturun modernləşdirilməsidir. Bu layihə rayonun ümumi iqtisadi və sosial inkişafına töhfə verəcək və yüksək keyfiyyətli peşə təhsilinə maraq göstərən gənclər üçün bərabər imkanlar yaradacaqdır.

Azərbaycan Hökuməti ilə Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında imzalanmış texniki-iqtisadi əməkdaşlıq sazişi çərçivəsində "SHENZHEN CASIC GUANGYU LTD" şirkətinin istehsalı olan 70 adda 168 ədəd müxtəlif təyinatlı simulyatorlar, təlim sistemləri üzrə avadanlıqlar, iş masaları,

mexanizmlər, alətlər və s. ləvazimatlar ölkəmizə gətirilmiş və peşə təhsili müəssisələrində quraşdırılmışdır.

Beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində (9 saylı Bakı Peşə Liseyinin bazasında) Ukraynanın IT STEP Academy şirkəti ilə birgə layihə həyata keçirilir. Layihə çərçivəsində 3 ixtisas - "Şəbəkə texnologiyaları və sistem inzibatçılığı", "Kompüter qrafikası və dizayn", "Proqram təminatının yaradılması" üzrə kadr hazırlığı davam etdirilir. Bu layihə "Maksimum təcrübə, minimum nəzəriyyə" prinsipi əsasında təşkil olunub, ən aktual, yüksək məvəcibli peşələrə yiyələnmək istəyənlər üçün geniş imkanlar açıq. 9 saylı Bakı Peşə Liseyinin əsaslı təmir olunmuş

tədris korpusunun bazasında fəaliyyət göstərən akademiya 8 yaşından 55 yaşınadək şəxslər təhsil ala bilərlər. Almaniyanın "Grohe", Rusiyanın "KNAUF" və Türkiyənin "İnova" şirkətləri ilə peşə təhsili sahəsində əməkdaşlıq davam etdirilir, həmin şirkətlərin Texnika və Texnologiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində beynəlxalq resurs mərkəzləri fəaliyyət göstərir və bir sıra istiqamətlər üzrə kadr hazırlığı həyata keçirilir.